

Asia: VN/10363/2022

Synnyttäneen äidin selvittäminen ja oikeusgeneettisiä vanhemmuustutkimuksia koskevan sääntelyn uudistaminen; työryhmämietintö

Synnyttäneen äidin äitiyden selvittäminen

Lausuntonne:

Maahanmuuttovirasto kiittää mahdollisuudesta lausua työryhmämietinnöstä. Hankkeen seurantar ryhmässä on ollut jäsen myös Maahanmuuttovirastosta.

Työryhmämietinnön mukaan väestötietojärjestelmässä oli tammikuussa 2023 yhteensä 1753 sellaista alaikäistä lasta, joille ei ollut merkitty tietoa heidät synnyttäneestä äidistä. Noista lapsista yhteensä 1591:lle ei ollut merkitty väestötietojärjestelmään yhtään oikeudellista vanhempaa. Puutteellisten merkintöjen taustalla on se, ettei perheillä ole ollut sellaista asiakirjanäyttöä, jonka perusteella tieto vanhemmuudesta voitaisiin merkitä väestötietojärjestelmään. Vanhemmuutta ja sen myötä myös huoltajuutta koskevien merkintöjen puuttuminen vaikeuttaa lasten asioiden hoitamista. Maahanmuuttovirasto kannattaa sitä, että synnyttäneen äidin äitiys voitaisiin selvittää samaan tapaan kuin isyys voidaan selvittää oikeusgeneettistä tutkimusta hyödyntäen.

Synnyttäneen äidin äitiyden vahvistaminen Digi- ja väestötietovirastossa

Lausuntonne:

-

Synnyttäneen äidin äitiyden vahvistaminen tai kumoaminen tuomioistuimessa

Lausuntonne:

-

Suostumus tutkimuksen edellytyksenä

Lausuntonne:

-

Tutkimus haudatusta vainajasta

Lausuntonne:

-

Aiemmat oikeusgeneettiset tutkimustulokset ja aiemmin otetut kudoksenäytteet

Lausuntonne:

Oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain (378/2005) nimikettä muutettaisiin siten, että se olisi jatkossa laki oikeusgeneettisestä vanhemmuustutkimuksesta. Työryhmä ehdottaa lakiin uutta 10 a §:ää, jossa säädettäisiin aiempien tutkimustulosten käyttämisestä.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi oleskelulupahakemuksen yhteydessä varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla. Näitä tutkimustietoja ei voida käyttää muuhun tarkoitukseen kuin oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä olevan perhesiteen selvittämiseen tutkittavan henkilön antamassa suostumuksessa yksilöidyissä tapauksissa.

Maahanmuuttovirasto toteaa, että oleskelulupaa varten tehdyissä DNA-tutkimuksissa saatuja tietoja ei siten voida käyttää myöhemmin muuhun tarkoitukseen. DNA-tutkimuksen perusteella selvitetty perhesiteet merkitään useimmiten väestötietojärjestelmään Maahanmuuttoviraston oleskelulupapäätöksen tai viraston Digi- ja väestötietovirastolle antaman lausunnon perusteella. Jos oleskeluluvan yhteydessä saatujen tutkimustulosten käyttöä pidettäisiin tarpeellisena joissakin muissa tilanteissa, olisi mahdollisesti harkittava siltä osin ulkomaalaislain muuttamista.

Muuta

Lausuntonne:

-

Vaikutusarvioinnit

Oikeusministeriö pyytää kiinnittämään lausunnossa huomiota erityisesti vaikutusarviointeihin.

Lausuntonne:

-

Haahtela Ilkka

Pihkanen Hanna

